

Miljöansvarsrapporten 2022–2023

VD/4054/11.00.00.01/2019

TeA/JV/TKR/MV/MT /EJ/KW

Miljöansvarsrapporten 2022–2023 har färdigställts. Målet i Vandas stadsstrategi är klimatneutralitet fram till år 2030. För att målet ska nås godkände stadsfullmäktige i juni 2018 stadens färdplan för resurssmarthet 2030. Uppdateringen av färdplanen för resurssmarthet godkändes av stadsfullmäktige 28.2.2022, varefter de verksamhetsområdesvisa genomförandeplanerna med åtgärder uppdaterades. De nya åtgärderna rapporterades för första gången i vår med hjälp av appen Miljövakten, och ett sammandrag av hur verksamhetsområdena framskridit har sammanställts i Miljöansvarsrapporten 2022–2023. Miljöansvarsrapporten för åren 2022–2023 godkänns av stadsmiljönämnden och den antecknas för kännedom i stadsstyrelsen och stadsfullmäktige.

År 2022 var en återgång till det normala efter pandemin, men nya kriser stod för dörren. Vanda Energi hann redan meddela att man avstår från förbränningen av stenkol, men sedan anföll Ryssland Ukraina, vilket bland annat ledde till en energikris. I Vanda behövdes fortfarande stenkol som ersättning för naturgas. Därför minskar inte växthusgasutsläppen i vår stad som man hade beräknat.

Växthusgasutsläppen i områdena i Vanda har minskat sedan år 2010. HRM beräknar växthusgasutsläppen för städerna i huvudstadsregionen per sektor varje vår. Uppgifterna för år 2022 fås i juni, då de läggs till i rapporten. År 2021 var utsläppen i Vanda cirka 872 kt koldioxidekvivalenter (CO₂-ekv.), vilket var nästan oförändrat jämfört med föregående år 2020 (871 Co₂-ekv.). Utsläppen per invånare var 3,6 kt CO₂-ekv.

Målen för färdplanen för resurssmarthet är indelade i sex filer, enligt vilka också rapporteringen görs. Filerna är följande: samhällsstruktur och rörlighet, klimatneutral energi, livscykeln hos material och cirkulär ekonomi, mångfald i naturen, ett ansvarsfullt Vanda samt kolsänkor och compensation. Alla åtgärder och hur de framskrider kan ses i tjänsten [Miljövakten](#).

Samhällsstruktur och rörlighet

Stadens växthusgasutsläpp kan minskas avsevärt genom markanvändningslösningar. Enligt rapporten har de åtgärder som stadsorganisationen i Vanda själv vidtagit inom planläggningen framskridit väl. Till exempel bedöms klimatpåverkan i alla planer. Dessutom placerar sig 94 procent av de nya godkända planerna inom generalplanens zon för hållbar tillväxt i enlighet med målen. Bedömningen av klimateffekter behöver vidareutvecklas och staden deltar i ett projekt för att utveckla bedömningen av effekterna.

Stadens dagvattenprogram, som är viktigt med tanke på anpassningen till klimatförändringen, har uppdaterats. Dessutom pågår ett gemensamt utarbetande av anvisningar för dagvattenhanteringen på byggarbetsplatsen i huvudstadsregionen. Kravet på gröneffektivitet fastställs i alla nya planer. Uppföljningen av hur kravet uppfylls kräver ytterligare utvecklingsarbete.

En närmare utredning av de ekologiska förbindelserna i generalplanen pågår och den framskrider enligt tidtabellen. Anvisningarna för grönområdenas tillgänglighet och dimensionering SAAVU håller på att färdigställas.

För att främja hållbar rörlighet för Vandaborna har det utarbetats flera riktlinjer, såsom Vandas trafikpolitiska program VALO och dimensioneringsanvisningarna för parkering. Vandas anslutningsparkeringsområden har ändrats så att de är avgiftsbelagda. Att minska utsläppen från

trafiken är fortfarande en utmaning och en viktig del för att uppnå en klimatneutral stad. Minskningen av utsläppen från trafiken kommer dock inte att lyckas enbart genom stadens åtgärder.

Klimatneutral energi

Vanda stad uppnådde 2022 det mål för energibesparingar som uppställts i energieffektivitetsavtalet för åren 2017–2025, vilket var 7,5 procent av energiförbrukningen år 2015. Energieffektivitetsåtgärderna i stadens egna fastigheter framskred och oljeuppvärmningen har i praktiken slopats. System som baserar sig på förnybar energi har genomförts i nybyggnads- och reparationsobjekt. Förutom solenergi- och jordvärmesystem undersöks också möjligheterna att utnyttja vindkraft.

I planläggningen börjar man utarbeta riktlinjer för styrningen av energieffektiviteten. I tomtöverlåtelsevillkoren har man testat kravet på produktion av förnybar energi. Stadens anvisningar och tillståndspraxis uppdateras i fråga om förnybar energi i samband med reformen av byggnadsordningen och bygglagen i Vanda.

Livscykeln hos material och cirkulär ekonomi

Syftet med filen är att främja en hållbar användning av naturresurser och minska utsläppen. I Vanda har byggandet med låga koldioxidutsläpp framskridit. Till exempel ordnas det en tävling om koldioxidsnålt byggande i området Torrgransbacken i stadsdelen Myrbacka år 2023.

I Vanda har varje områdesteam inom planläggningen fått i uppgift att utse målområden för träbyggande. I Käinbybacka ordnades en tomtöverlåtelseävling för småhustomter, där man förutsatte träbyggande. I Trä-Kivistö finns dessutom tomtreserveringar för trähöghus. I Vanda är trä det huvudsakliga stommaterialet vid byggandet av daghem och skolor. Även timmerbyggda daghem har byggts och planeras.

De rivningskartläggningar som gjorts enligt Green Deal-åtagandet för hållbar rivning har framskridit. Planeringsanvisningarna för stadens eget byggande uppdateras under innevarande år också i fråga om rivning och cirkulär ekonomi. De som inleder ett byggprojekt styrs till lokaleffektivitet, ändringsflexibilitet och mångsidighet med beaktande av byggnadernas användningsklasser. Flexibiliteten och mångsidigheten beaktas också i stadens egna projekt.

Mångfald i naturen

Målen och åtgärderna i anslutning till naturens mångfald lades till i den egna filen i samband med uppdateringen av färdplanen, eftersom det finns en stark vilja i Vanda att förebygga utarmning av naturen, upprätthålla naturens mångfald och trygga närnaturen. I filen finns mål som syftar till att trygga skogar i naturtillstånd, vattendrag, myrar och vårdbiotoper som är viktiga för mångfalden och invasiva främmande arter bekämpas.

I Vanda har man gjort ett långsiktigt arbete för naturens mångfald, vilket bl.a. framgår av naturskyddsområdenas andel av stadens areal (6,7 procent), vilket är mer än det riksomfattande genomsnittet för kommunerna. Detta skyddsarbete fortsätter genom att en helhetsplan för den naturens mångfald utarbetas för Vanda under 2023. I filen finns också många andra planmässiga åtgärder, bland annat en naturskyddsplan, en inventeringsplan och en modell för total icke-försämring samt en plan för bekämpning av främmande arter, vilka har inletts effektivt och som skapar nya verksamhetssätt för olika serviceområden.

Åtgärderna för att återställa Storkärr i Käinby inleddes år 2022 och fortsätter i år. Istandsättningsåtgärder har också vidtagits i Veckalbacken, Lammträsk och Hanaböle träsk. I anvisningarna för skogsvårdens byggarbetsplatser har antecknats en ökning av mängden murkna träd

och utfallet följs upp. Ruttplaner för att förhindra nötning av naturen har gjorts i Rosendals naturskyddsområde, Sillböleskogen och Håkansböle-Sibbo storskog.

Ett ansvarsfullt Vanda

Ett ansvarsfullt Vanda är den fil vars åtgärder är mest jämnt fördelade mellan stadens olika verksamhetsområden. År 2022 fokuserade kommunikationen kring resurssmarthet på energibesparing, hållbar rörlighet och stadsutveckling. Dessutom har man informerat om bland annat temaåret för den närliggande naturen (fåglar) och om det mångsidiga utbudet av utflykter och talkon (städnings- och främmande art-talkon). År 2022 ordnade närskogsguiderna cirka 40 utflykter till den närliggande naturen.

Ressupassi, som riktar sig till stadens personal och beskriver målen och åtgärderna i färdplanen, är öppet på osallistuvavantaa.fi. För stadens personal ordnades också sex webinarier om färdplanens teman. Ansvarsprinciperna för externa evenemang har utarbetats (<https://www.vantaa.fi/ohjeita-tapahtumanjarjestajille>) och anvisningar för interna evenemang planeras. En ny sida om företagsansvar med material och länkar till klimatarbetet för företag publicerades också:

<https://business.vantaa.fi/fi/kouluta-ja-kehity/vastuullisuus-yrityksissa>.

Miljösystemet Ekokompassen vid stadsmiljöns verksamhetsområde som utarbetats för att främja miljöansvaret genomgick en certifieringsrevision i november 2022. Green deal-avtalen om hållbar upphandling (utsläppsfri byggarbetsplats och minskning av skadliga ämnen i upphandlingar inom småbarnspedagogiken) har också framskridit enligt planerna.

Kolsänkor och compensation

Filen kolsänkor och compensation är det andra av de nya filerna som lagts till i färdplanen. Vandas mål om klimatneutralitet innebär att utsläppen fram till 2030 minskas med minst 80% jämfört med 1990. Den återstående 20 procenten kan bindas till växtlighet, mark eller byggande i trä, eller kompenseras genom utsläppsminskningsåtgärder på annat håll. Om utsläppen minskas med mer än 80 procent minskar det behovet av att öka kolsänkorna och kompensera dem.

Syftet med filen är att utreda metoder för kompensationsmekanismer som är ekonomiskt och vetenskapligt hållbara och till nytta för Vanda, i samverkan med andra städer, staten och forskningsinstitut. Olika compensationssätt introduceras baserat på försök och man tar del av andra städers erfarenheter i fråga om kompenserings. Syftet är att skapa en kompensationsmodell och införa kompensationsberäkningar som en del av utsläppsberäkningen. Sakkunniga i Vanda har deltagit i webinarier om compensation och kartlagt andra städers verksamhetssätt.

Målet är också att stärka lagringen av koldioxid i vegetation och mark i stadsområdet och att upprätthålla befintliga kollager. I stadens skogsvård utförs inte bearbetningar som försämrar markens kollager eller kalhuggningar.

Det är fortfarande svårt att bedöma hur effektiva åtgärderna i vägkartan för resurssmarthet är, men det pågår ett kontinuerligt arbete för att utveckla bedömningen såväl på riksnivå som inom staden. Rapporten har sammanställts och redigerats vid miljöcentralen ur material som producerats av flera sakkunniga inom staden.

Vanda stads miljöansvarsrapport 2022–2023 kan läsas: i tjänsten [Microsoft Power BI](#) (öppnas i en ny flik).

Biträdande stadsdirektörens förslag:

Nämnden beslutar att

a) godkänna Miljöansvarsrapporten 2022–2023 och

b) föreslå för stadsstyrelsen och vidare för stadsfullmäktige att den antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsstyrelsen 22.5.2023 § 11**Förslag framlagt av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:**

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att Miljöansvarsrapporten 2022–2023 antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 19.6.2023 § 12**Stadsstyrelsens förslag:**

Stadsfullmäktige beslutar att anteckna Miljöansvarsrapporten 2022–2023 för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilagor:

- Miljöansvarsrapporten 2022–2023

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information: Marja Vuorinen, miljöplanerare, tfn 050 314 5386
fornamn.efternamn[at]vantaa.fi